

Η χρήση της γνώσεως από τη μετανάστευση και οι κίνδυνοι για την παγκόσμια κοινωνική συνοχή

(THE "USE OF KNOWLEDGE" IN THE PROBLEM OF IMMIGRATION AND THE DANGERS OF LOSS OF SOCIAL COHESION)

(Διάλεξη η οποία παρουσιάστηκε στο Πολεμικό Μουσείο την 23 Οκτ 2016
στα πλαίσια του 8^{ου} Διεθνούς Φόρουμ Hummanitas -
https://www.youtube.com/watch?time_continue=28&v=29Tp9m7GOrA)

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ – ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ – ΟΡΙΣΜΟΙ

Στατιστικά στοιχεία

Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία, 232.000.000 άτομα ζούσαν εκτός των χωρών που γεννήθηκαν το 2013 και 700.000.000 μετανάστευσαν μέσα στη χώρα τους.

Οι μεγαλύτερες παγκόσμιες μεταναστευτικές ροές είναι: από το Μεξικό στις ΗΠΑ (12,2 εκ.), από την Ουκρανία στη Ρωσία (3,7 εκ.) και αντίστροφα (3,5 εκ.) και από τη Γερμανία στις ΗΠΑ (1,3 εκ.).

Οι περισσότεροι μετανάστες ζουν στην Ευρώπη (72 εκ.), ακολουθεί η Ασία (71 εκ.) και η Β. Αμερική (53 εκ.). Η Ελλάδα, σύμφωνα με την απογραφή του 2011, σε σύνολο πληθυσμού 10.815.197, είχε 199.101 πολίτες χωρών της ΕΕ και 708.003 με υπηκοότητα τρίτων χωρών.

Δεν υπάρχουν ακριβή στοιχεία για τον αριθμό των παράτυπων μεταναστών, οι οποίοι εκτιμώνται σε 350.000.

Διεθνής Αμνηστία

Η Διεθνής Αμνηστία ισχυρίζεται ότι :

- οι μετανάστες συχνά στοχοποιούνται από πολιτικούς ή ΜΜΕ ως «λαθρομετανάστες», «παράνομοι μετανάστες», ακόμη και «εισβολείς» που εκμεταλλεύονται την γενναιοδωρία των χωρών υποδοχής. Αυτό δημιουργεί την εντύπωση ότι οι μετανάστες δεν έχουν απολύτως κανένα δικαίωμα και οδηγεί στον ρατσισμό και τις διακρίσεις.
- επιθυμεί να αποδομήσει αυτούς τους μύθους, εστιάζοντας στα θετικά στοιχεία που οι μετανάστες φέρουν μαζί τους, συμπεριλαμβανομένων των δεξιοτήτων, των πόρων και τη διαφορετικότητα.

- εργάζεται για την προστασία των πιο ευάλωτων μεταναστών από την εκμετάλλευση και την κακοποίηση τους από τους εργοδότες και τους διακινητές.

Παγκόσμια Τράπεζα

Η Παγκόσμια Τράπεζα αντιμετωπίζει θετικά την μετανάστευση, επειδή οι εργαζόμενοι δύνανται να μετακινηθούν σε Χώρες όπου είναι περισσότερο παραγωγικοί, τα δε εμβάσματά τους στις πατρίδες τους το 2013 υπολογίζονται σε 542 δις \$ ΗΠΑ και αξίζουν τρεις φορές περισσότερο απ' ότι ξοδεύουν οι κυβερνήσεις τους για ανάπτυξη,

Ορισμοί

Πρόσφυγας

Θεωρείται ένας άνθρωπος που αναγκάζεται να εγκαταλείψει την χώρα του εξαιτίας πολιτικής, εθνικής, φυλετικής και θρησκευτικής διώξεως ή ανήκει σε μία ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα η οποία διώκεται. Πρόσφυγας είναι επίσης όποιος κινδυνεύει στην χώρα του λόγω πολέμου ή γενικευμένης βίας. Οι πρόσφυγες προστατεύονται από την Σύμβαση της Γενεύης το 1951 και από διεθνείς ευρωπαϊκές συμφωνίες και εθνικούς νόμους. Δικαιούνται να ζητήσουν άσυλο με βάση την Αρχή της οικουμενικής Διακηρύξεως περί Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Μετανάστης

Είναι αυτός που ουσιαστικά πήρε μόνος του την απόφαση να φύγει από την πατρίδα του, προσπαθώντας να βρει εργασία και καλύτερες συνθήκες διαβίωσης.

Λαθρομετανάστης

Ο όρος δεν είναι σαφής νομικά, παραπέμπει σε κάποια παρανομία, αλλά ο νόμος Ν. 3386/2005 σιωπά ως προς το πώς ορίζεται η συγκεκριμένη παρανομία, πρόκειται για ένα όρο όχι μόνο τεχνικά ασαφή, αλλά (ανάλογα με το πλαίσιο της χρήσεώς του) δύναται να αποτελέσει και προσβολή της προσωπικότητας του άλλου, ως μία περίπτωση εξυβρίσεως.

Ο αιτών άσυλο

Είναι ένα άτομο το οποίο έχει υποβάλει αίτηση να παραμείνει σε άλλη χώρα, αλλά δεν έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας ακόμη.

Παγκόσμια συνοχή

Είναι μια σύνθετη κατάσταση και εκφράζει τον βαθμό και την ποιότητα της έντασης των σχέσεων που υπάρχουν μεταξύ κρατών.

Στη θετική της κατεύθυνση αποτυπώνει έναν υψηλό βαθμό συνέργειας μεταξύ Κρατών, Διεθνών Οργανισμών, Συμμαχιών, Φορέων και μια κατάσταση καλής λειτουργίας της κοινωνίας των Εθνών, με εμφανείς εκφράσεις κοινωνικής αλληλεγγύης.

Προσθέτως, η παγκόσμια συνοχή εδράζεται κατ' ανάγκην σε κοινωνικές και πολιτικές αντιλήψεις που αποδέχονται την ειρηνική διευθέτηση των αντιτιθεμένων συμφερόντων μεταξύ Συμμαχικών Κρατών και την επιδίωξη συναινετικών λύσεων των διαφορών με αμοιβαία οφέλη.

№ 1 ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΤΟ 2016

Με δεδομένο ότι κάποιοι από τους ισχυρότερους ανθρώπους στον πλανήτη ανησυχούν για το περιβάλλον, η κλιματική αλλαγή εδώ και αρκετά χρόνια αποτελεί την Νο 1 ανησυχία (Κυβερνήσεων, Διεθνών Οργανισμών, λοιπών αρμοδίων Φορέων) λόγω του ότι συσσωρεύει περισσότερους κινδύνους για παγκόσμια αστάθεια παρά ποτέ.

Για παράδειγμα η επικεφαλής ανάλυσης κινδύνου στην Zurich Insurance Group Σεσίλια Ρέγιες, ισχυρίζεται ότι η κλιματική αλλαγή είναι ο πρωταρχικός παράγων και έπονται οι ακόλουθοι κίνδυνοι:

- Οι κρίσεις των υδατινών πόρων
- Οι ελλείψεις τροφίμων
- Η περιορισμένη οικονομική ανάπτυξη
- Η αδύναμη κοινωνική συνοχή
- Οι αυξανόμενοι κίνδυνοι ασφαλείας

Αντιθέτως με μια νέα έρευνα γνώμης από το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ το 2016, για 11^ο συνεχόμενο έτος και η οποία βασίζεται στις απαντήσεις 750 Μελών του (ανάμεσά τους Ηγέτες, Διευθύνοντες Σύμβουλοι και ειδικοί από πολλούς τομείς), αναφέρει ότι πιθανότερος κίνδυνος για την παγκόσμια ασφάλεια – συνοχή, είναι η μεγάλης κλίμακας ακούσια μετανάστευση κατόπιν ακολουθούν:

- Τα ακραία καιρικά φαινόμενα
- Οι περιφερειακές συγκρούσεις
- Τα όπλα μαζικής καταστροφής
- Οι επιδημίες
- Οι ελλείψεις υδατινών πόρων
- Η μείωση των τιμών του πετρελαίου.

ΑΙΤΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΥΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ - ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Τις τελευταίες δεκαετίες και ιδιαίτερα μετά την 11^η Σεπτεμβρίου το 2001 (τρομοκρατικό κτύπημα στη Ν.Υ.), συνέβησαν αλληπάλλληλα δραματικά γεγονότα (κυρίως πολεμικές συρράξεις, εξεγέρσεις στον ευρύ χώρο της Μέσης Ανατολής, αλλά και στις Χώρες της Βορείου Αφρικής και όχι μόνο), που οδήγησαν σε μεγάλα μεταναστευτικά κύματα, περιληπτικά μπορούμε να αναφερθούμε **στην Αραβική Άνοιξη**, που έλαβε το όνομά της από ένα κύμα διαδηλώσεων και διαμαρτυριών στη Μέση Ανατολή και την Βόρεια Αφρική και η οποία εκδηλώθηκε στις 18 Δεκεμβρίου του 2010 στην Τυνησία.

Ακολούθησαν **εξεγέρσεις** σε Αίγυπτο, Λιβύη, Μπαχρέιν, Συρία και Υεμένη, **μεγάλες διαδηλώσεις** σε Αλγερία, Ιράν, Ιράκ, Ιορδανία, Μαρόκο και Ομάν, ενώ **μικρότερες οργανωμένες διαμαρτυρίες** έλαβαν χώρα σε Τζιμπουτί, Κουβέιτ, Λίβανο, Μαυριτανία, Σαουδική Αραβία, και Σουδάν.

Κοινό γνώρισμα των διαδηλώσεων ήταν οι μαζικές διαμαρτυρίες, οι απεργίες και οι πορείες, λόγω των κυβερνητικών καταπιέσεων και της λογοκρισίας.

Κύριο σύνθημα των διαδηλωτών στον Αραβικό κόσμο ήταν «**ο λαός θέλει να πέσει το καθεστώς**».

ΒΑΘΥΤΕΡΑ ΑΙΤΙΑ

Τις τελευταίες δεκαετίες, ιδιαίτερα μετά την κατάρρευση του «υπαρκτού σοσιαλισμού», έχουμε σημαντικές μεταβολές στην παγκόσμια κατάσταση. Ο κόσμος έγινε πιο περίπλοκος και πιο επικίνδυνος, με παλιές και νέες συγκρούσεις, όπως η τελευταία κρίση στη νοτιοανατολική μεσογειακή περιοχή, που διαμορφώνεται από πολιτικές, συμφέροντα, δράσεις, συνεργασίες ή αντιπαραθέσεις.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η προσέγγιση του στρατηγικού περιβάλλοντος στην Ανατολική Μεσόγειο, τη Μέση Ανατολή και τον αραβικό κόσμο, που θα καθοδηγήσουν τις γεωπολιτικές αναλύσεις και εξελίξεις για μια μεγάλη περίοδο.

Η ριζική αλλαγή του κόσμου και ο επιταχυνόμενος ρυθμός των συνεχών πολιτικών μεταμορφώσεων μας καθλώνει άναυδους. Ένα νέο συνεχώς μεταβαλλόμενο γεωπολιτικό τοπίο διαμορφώνεται σε παγκόσμια κλίμακα.

Οι κυριότερες μεταβολές που προκλήθηκαν άμεσα ή έμμεσα πριν από 25 χρόνια με τις «βελούδινες επαναστάσεις», συνεχίστηκαν με τη βαλκανική κρίση, τον πρώτο και τον δεύτερο πόλεμο στον Περσικό Κόλπο, με την «επανάσταση του γιασεμιού», την πλατεία Ταχρίρ στην Αίγυπτο, με τον πόλεμο στην Ουκρανία.

Η «αραβική άνοιξη» που χαιρετίστηκε σαν εμβάθυνση της δημοκρατίας και της κοινωνίας των πολιτών στις χώρες αυτές, αποδείχτηκε αραβικός χειμώνας.

ο Αμερικανός πρόεδρος Μπάρακ Ομπάμα περιφρόνησε την ιδέα ότι η Ρωσία θα μπορούσε να αμφισβητήσει την αμερικανική ηγεσία στη Μέση Ανατολή

ΘΕΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΕΩΣ

Τι συμβαίνει με τις χώρες που βιώνουν μια εκροή μεταναστών; Σίγουρα, αυτές οι χώρες συχνά χάνουν τους νεότερους και πιο ικανούς πολίτες, με σημαντικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη. Αυτό συνέβη στις χώρες της Καραϊβικής, για παράδειγμα, οι οποίες έχασαν παραπάνω από το 50% των ειδικευμένων εργατών της μεταξύ 1965 και 2000.

Τα εμβάσματα βοηθούν στην εξισορρόπηση αυτών των συνεπειών. Πράγματι, μπορούν να αποτελέσουν μια σημαντική πηγή χρημάτων, η οποία έχει αποδειχτεί ότι

οδηγεί στην επένδυση ενός καλύτερου εκπαιδευτικού και υγειονομικού συστήματος.

Επιπροσθέτως, εάν μειωθεί το κόστος ανάληψης εμβασμάτων, θα έρθουν μεγαλύτερα κέρδη. Υπολογισμοί δείχνουν ότι μειώνοντας τα έξοδα των εμβασμάτων στο 1% του ποσού που μεταφέρεται, θα μπορούσε να απελευθερώσει 30 δισ. δολάρια κάθε χρόνο, πολύ περισσότερα από ολόκληρη την διμερή βοήθεια στην υποσαχάρια Αφρική! Θα πρέπει να υποστηριχθεί σθεναρά η συμφωνία των G20 για μείωση του κόστους ανάληψης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι δημογραφικές πιέσεις, η παγκοσμιοποίηση και η κλιματική αλλαγή θα φέρουν περισσότερες μεταναστευτικές ροές εκτός συνόρων τις επόμενες δεκαετίες. Και οι διασυννοριακές δοκιμασίες απαιτούν διασυννοριακές λύσεις.

Ο με αυξητικές τάσεις αριθμός των προσφύγων τα τελευταία χρόνια έχει φτάσει όρια που δεν συναντήσαμε για δεκαετίες.

Σύμφωνα με έρευνες και αναλύσεις Διεθνών Φορέων και Οργανισμών, η μετανάστευση μπορεί, με σωστή πολιτική, να έχει στο σύνολό της μια θετική οικονομική συνέπεια: για τους μετανάστες, τις χώρες υποδοχής και προελεύσεως.

Οι μετανάστες μπορούν να ενισχύσουν το εργατικό δυναμικό μιας χώρας, να προωθήσουν τις επενδύσεις και να αυξήσουν την ανάπτυξη. Προκαταρκτικοί υπολογισμοί του ΔΝΤ δείχνουν μια μικρή θετική ενίσχυση της ανάπτυξης στη Ε.Ε.

Η μετανάστευση μπορεί να βοηθήσει στην αντιμετώπιση του προβλήματος της γήρανσης του πληθυσμού σε πολλές ανεπτυγμένες χώρες. Στο μεσοδιάστημα, έρευνά δείχνει ότι οι μετανάστες μπορούν να βοηθήσουν στα έσοδα των υπηρεσιών υγείας και συντάξεων.

Οι πολιτικές προσπάθειες σε όλο τον κόσμο θα πρέπει να εστιάσουν στην καλύτερη συνεργασία και διάλογο ανάμεσα στις χώρες που πλήττονται. Αυτό περιλαμβάνει πιο δίκαιη κατανομή του βάρους, διευκόλυνση της μεταφοράς εμβασμάτων, προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων και προώθηση ενός ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος για τους μετανάστες.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Οι ανεπτυγμένες χώρες, πρέπει να δουν πως θα μπορούσαν να αλλάξουν την προσέγγισή τους ώστε να δεχτούν περισσότερους μετανάστες.

Κράτη που συνορεύουν με εμπόλεμες Ζώνες και έχουν υποδεχτεί τους περισσότερους πρόσφυγες, π.χ. Ιορδανία - Τουρκία, πρέπει να στηριχθούν για να διατηρήσουν - απορροφήσουν περισσότερους.

Η διεθνής κοινότητα θα πρέπει να αναλάβει τις ευθύνες της.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Καταλήγοντας ουδεμία χώρα μπορεί να διαχειριστεί μόνη της το προσφυγικό. Η μετανάστευση είναι ένα παγκόσμιο ζήτημα που απαιτεί παγκόσμια επίλυση.

Υπερδυνάμεις, Συμμαχίες, και Κυβερνήσεις θα πρέπει να επιδιώξουν συναινετικές λύσεις, ειδάλλως η παγκόσμια συνοχή θα δέχεται κτυπήματα με πιθανό κάθε αποτέλεσμα.

Αθήνα, 23 Οκτωβρίου 2016

Αντιστράτηγος ε.α Παντελής Μαυροδόπουλος
Επίτιμος Πρόεδρος Ε.Α.Α.Σ.
Επίτιμος Διευθυντής ΔΠΒ/ΓΕΣ